

Az éhes hajó

Gál László

RÁDIÓJÁTÉK

SZEREPLŐK

Edo
Frane
Madame
Dragan
Péter
Tešo
I. asszony
II. asszony
III. asszony
IV. asszony
V. asszony
I. tiszta
Barba
I. tengerész
II. tengerész
III. tengerész
Margit
Doktor

I. jelenet

*A hajó a kikötőben van. Edo, a fő-pincér, a tiszti étterem egyik karosszé-
kében ül, Frane, harmadik pincér, terít.*

Edo: Nem aludtam, már megint nem aludtam semmit. Ez a rettenetes felelősség...

Frane: Igenis, Edo bácsi.

Edo: Igenis... igenis. Mit jelent az hogy igenis?

Frane: Igenis, Edo bácsi. Az igenis azt jelenti, hogy igenis, Edo bácsi már megint nem aludt semmit. Hajnalban benéztem Edo bácsi kabinjába...

Edo: No, és mit láttál?

Frane: Edo bácsi a hasán feküdt, és látszott, hogy nagyon nyugtalan.

Edo: No ugye!

Frane: Úgy horkolt Edo bácsi, hogy mondtam magamban: ez az Edo bácsi olyan hangosan horkol, hogy biztosan felébred a saját horkolásától, azért nem tud aludni soha.

Edo: Jó jó, Frane, te csak a magad dolgával törődj! Az a pohár ott, a Chief előtt, már megint piszkos. Egy jó pincér nem tesz piszkos poharat az asztalra. Mi van a szalvétákkal, Frane? Tegnap megint kicserélted a szalvétagyűrűket, Frane. Egy jó pincér sohasem cseréli ki a szalvétagyűrűket. *(Sóhajt.)* Minden az én nyakamon van... minden az én nyakamon van...

Frane *(a hangjában semmi gúnyt)*: Bizony, ha Edo bácsi nem volna, nem is tudom...

Edo: No, látod, Frane! Én egész nap talpon vagyok, nekem mindent tudnom kell, én vagyok mindenért felelős. Az abrosz fehér legyen, a pohár tiszta legyen, kés-villa ragyogjon, a ventilátort be kell kapcsolni, mert Barba szereti a friss levegőt, a ventilátort ki kell kapcsolni, mert Chiefnek fáj a feje a zümmögésétől. Capo nem eszi a pörköltet, Barba nem szereti a vaját, a Harmadik mindenből repetál, Dragan tojásrántottát eszik, Filip nem eszik tojást, mert epéje van, mindent nekem kell tudni. No és a Madame!

Frane: A Madame tegnap...

Edo: Ne beszélj, Frane, ne beszélj! Egy jó pincér mindent lát, és semmiről sem beszél. A jó pincér olyan, mint a Napóleon... Tudod, hogy ki volt a Napóleon?

Frane: Biztosan főpincér, mint Edo bácsi...

Edo: Frane, Frane, de számár vagy! Napóleon azt mondta, hogy: katonák! egy ezredév tekint le rátok!

Frane: Ezer év?! A Madame olyan öreg volna már?

Edo: Számár! A Madame fiatalasszony. Alig ötven éves. Hány éves vagy te, Frane?

Frane: Hiszen tudja, Edo bácsi. Tizennyolc.

Edo: Tizennyolc... az én kislányom tizennyolc éves. A kisfiam tizenhat. A kisebbik lányom tizennégy és a legkisebbik fiam csak nyolc éves. Sose nőszülj meg, Frane!

Frane: Á...

Edo: A hajópincér ne nőszüljön meg soha! A hajópincér hónapokig nem látja a családját. Olyan, mint egy kivert kutya. Csak hozza a tükörtojást, csak viszi a pacalpörköltet, és fáj a szíve közben. Tegnap este öt üveg sört ivott meg a Chief, és nekem csaknem megszakadt a szívem...

Frane: Nem fizetett a Chief, Edo bácsi?

Edo: Felírtam, te számár Frane, felírtam. A szívem azért akart megszakadni, mert a családomra gondoltam. Ha az embernek nincs családjá, Frane, olyan, mint egy kivert kutya. Nőszülj meg, Frane, minél előbb. Mi itt megállunk, Port Saidban, és a családomra gondolok. Hozom a vaját a frizsiderből, és olyan fehér az én kislányom is. Viszem a sültkolbászt a Barbának, és arra gondolok, hogy ilyen jóízú a feleségem csókja is.

Frane (*nyel egyet*): A sültkolbászt én is szeretem.

Edo: Sose nőszülj meg, Frane. A hajópincér csak kiáll a korlát mellé esténként, és megszakad a szíve.

Frane: Sose nőszülök meg, Edo bácsi.

Edo: Akkor majd, ha öreg pincér leszel, kiállsz esténként a korlát mellé, és megszakad a szíved, hogy milyen egyedül vagy. Voltál már a városban, Frane?

Frane: Nem voltam, Edo bácsi.

Edo: Ne is menj, Frane, ne menj. Egy ilyen fiatal gyerek, mint te is, ki megy a kikötőbe, és ahelyett, hogy játékokat vásárolna a gyerekeinek, felszed valami csúnya betegséget.

Frane: Nekem nincsenek gyerekeim, Edo bácsi.

Edo: Majd lesznek! Ha megnőszülsz, akkor lesznek, és beleszakad a szíved. A hajópincér kivert kutya, Frane...

Megszólal a hajócsengő.

II. jelenet

Egészen halkán hallatszik a hajógépek zümmögése.

Madame: Milyen csillagos az ég.

Dragan: Talán nem is csillag, talán csak egy Gagarin.

Madame: Szegény, szegény eljövő nemzedék. Szinte sírni tudnék, ha elképzelem. Húsz év múlva, harminc év múlva, ha majd nekitámaszkodik a hajókorlátnak egy fiatal fiú és egy fiatal lány, és ha fölnéznek az égre, hát csak rakétákat látnak a csillagok helyett.

Dragan: Akkor már nem lesz hajókorlát, és fiatal fiú se lesz, se leány.

Madame: Hanem?

Dragan: Ők már retortákban születnek, méghozzá rendelésre. Ötezer mérnök, tízezer pilóta kell, vagy háromezret a retortába, a kemencébe tolják, és néhány perc múlva kiugrik a kész mérnök, orvos vagy kanárimadár, tetszés szerint.

Madame: Dragan, Dragan, magában nincsen semmi romantika!

Dragan: A romantika a nagyon fiatalok vallása, vagy a nagyon öregké. Én huszonnyolc éves vagyok, asszonyom.

Madame: Ne mondja nekem: asszonyom, Dragan. Az olyan hideg.

Dragan: Nem mondom többé, néptársnő.

Madame: Dragan, én magát a ten-gerbe dobom...! A barátaim, otthon, Katinkának szólítanak, Katinak, Katikának... No jó, hiszen én tudom, sokkal idősebb vagyok, mint maga... De itt a hajón... Távol mindenkittől... És olyan csillagos az ég...

Dragan: És meleg van.

Madame: Tudja, (*kis szomorú nevetéssel*) én tudom, hogy öreg vagyok. Ötven éves. De asszony, és az egyedüli asszony ezen a hajón. Nekem kell még, hogy bókoljanak, hogy azt mondják: nem is olyan öreg!... Mondja, Dragan, nagyon öregnek tart?

Dragan: No, nem. Olyan nagyon öregnek nem. Tegnap este, preferánsz parti közben, azt mondja a Barba, hogy úgy játszom, mint egy öreg játékos. Ez a relativitás, asszonyom.

Madame: Kati... Hiszen megállapodtunk.

Dragan: Persze, persze. Bocsánat, hogy elfelejtettem.

Madame: Tudja, én, amikor a hajóra szálltam, tudtam, hogy majd azt mondják: mit akar ez a vénasszony a hajón? Negyven férfi, nagyjából fiatal emberek és egyetlen asszony, még hozzá öregasszony! És hát mindenki a családjától szakadt el, fiatal feleségétől, szeretőjétől. Van magának szeretője, Dragan?

Dragan: Hát persze, hogy van, asszonyom, hiszen nős vagyok. (*Sóhajjt.*) Már négy esztendeje...

Madame: Maga huncut! Nem fél, hogy megírom a feleségének? Szóval... úgy gondoltam, hogy megy ez a hajó... már túl jár az Adrián, és majd összesúgnak a legények a hajón: nézd csak, nem is olyan vén ez az öregasszony! Később, még később már azt mondják: nézd csak a menyecskét! Ejnye! (*Apró nevetéssel.*) Mit szól a filozófiámhoz, Dragan?

Dragan: Még csak a Vörös-tengeren járunk, asszonyom. De talán...

Madame: Csak nem álmos már a kisfiú?

Dragan: Bocsásson meg, tegnap nagyon későn fekdüztünk le.

Madame: Én még maradok egy kicsit. Olyan szép csillagos az ég... Nézd csak, a Frane! Hát maga még nem alszik, kisfiú?

Frane: Kijöttem levegőzni egy kicsit. Nagyon meleg van a kabinban.

Dragan: Jó éjszakát, asszonyom!

Madame: Jó éjszakát, Dragan! Mondja csak, Frane, hány éves maga?

Frane: Tizennyolc, éppen tizennyolc.

Madame (*sóhajjt*): Tizennyolc... Kisfiú, mit szól az éghez? Mennyi csillag!

Frane: Nagyon sok csillag van, igen. Ezer meg ezer.

Madame: Csacs kisfiú! Millió meg millió! No és mondja csak, kisfiú, kit hagyott otthon? Kislányt, ugye?

Frane: Hát... izé...

Madame: Tudja Frane, mindenki otthon hagyott valakit. Azt hiszi, nekem nem fáj a szívem valakiért?

Frane: Hogyne hinném! Biztosan családja van a nagyságának... Gyerekei... talán kisunokája is...

Megszólal a hajókört.

III. jelenet

Péter: Sakk a királynak!... Tudod, Tešo, tegnap hajnalban még fogtam Novi Sadot a rádióban... A Vörös teremben voltam, és babrálgattam a rádiót. Éppen cigánymuzsikát közvetítettek, azt a nótát... te persze nem érted... hogy szőr a szitában, kislány az ágyban... pajzán nóta, játékos, neveltető. Sírni tudtam volna. No, sakk még egyszer.

Tešo: Egyszer majd elmegyek Novi Sadra, és együtt sírunk veled.

Péter: Ott nem. Ott azt ritkán csináljuk. Ha az ember ott van, akkor, lehet, az ember elvágódik, akárcsak én is. Hogy lássa a messi világot. Arábiát, Indiát, Ceylont, Japánt, tudom is én... Aztán csak megy ez a buta hajó, és gombócok nőnek az ember torkában. (*Kiált.*) Edo!

Tešo: Nehogy rendelj valamit. Tudod, hogy nem iszom.

Péter: Én sem iszom, tudod. (*Kiált.*) Edo!

Edo: Itt vagyok, elvtársak. Whisky?

Péter: Ne, ne whisky. Ma valami honvágyasat akarok. Szilvóriumot hozzon, Edo. Hazait.

Edo: Két šljiva, igenis.

Tešo: Nem kettő. Három.

Edo: Három šljiva, köszönöm. (*El.*)

Péter: Tudod, van egy buta magyar versike, most az jár az eszemben. Hogy mi van azon sírnivaló, hogy a ménes ott delelget... Én még sohasem láttam ménest delelgetni, tulajdonképpen ménest se láttam még... mégis, nekem ez most Novi Sad... Hogy a ménes Novi Sadon delelget,

IV. jelenet

mindjárt a Namával szemben. És azt is tudom, hogy mi van ezen sírnivaló.
Tešo: En a Bezistanban szoktam üldögelni ilyenkor. Semmi, csak fekete-kávé, és nézelődöm. Azt hiszem, hogy az én ménesem most a Bezistanban delelget... meg, igen, azt is hiszem, hogy megértelek, van ám azon sírnivaló...

Edo (jön): Három kitűnő šljiva, hazai.
Péter: Üljön le, Edo. Maga hová valósi?

Edo: Omišalji. Tudják az urak, hol van Omišalj?

Tešo: Valahol Rijeka körül. Aztán szép ott?

Edo: Gyönyörű! Tudják az urak, csupa kő, csupa szikla, csupa szépséges szürkeség. És a tenger.

Péter: Tenger. Hát ami azt illeti...

Edo: Az más tenger, szerkesztő urak. Hazai tenger. Mint ez a šljivovica, olyan izú.

Tešo (nevet): Ne mondja! Ivott már tengervizet, Edo?

Péter: Ne nevens, Tešo, igaza van Edónak. Ennek a šljivovicának most olyan íze van, mint a tengervíznek Omišalj körül, vagy a dunavíznek Novi Sadon... Ha akarod, a Szávát neked hagyom, nektek az is van, Duna is, Száva is... Mit csinálnak a gyerekek, Edo?

Edo: Írt a nagylányom. Rövidesen levizsgázik. Azt írja, engedjem meg, hogy tovább tanuljon. Azt írja, mondják, nagyon tehetségesen rajzol, hogy menjen az Akadémiára, Zagrebba.

Tešo: Hiszen ez nagyon szép!

Edo (csöndesen): Szegények vagyunk mi, Tešo úr, és én kezdek belefáradni abba, hogy mindig úton vagyok. Tanítónő lesz most a lányom, hát tanítson! Kell a pénz...

Péter: De hiszen művész lehet belőle, Edo! Tudja maga, mi az, hogy művész?!

Edo: Én azt tudom, hogy még három gyereket kell felnevelnem. És még azt is, hogy öregszem. És úton mindig, és mindig egyedül. Heteken, hónapokon át. Most diplomál a nagylányom, hát... Tudják az urak, hogy milyen nagy dolog ez is? Hogy egy szegény hajópincér kitaníthatta a leányát? És a nagyobbik fiam ötödikes gimnazista. (Dünyögve:) Művész... Én is művész vagyok, higgyék el az urak!

Madame (belép): Hát maguk itt ül-gélnek?! Jaj, hogy milyen szépen süt kint a nap!

Közzene.

Közjáték.

Valahol a fővárosban.

I. asszony: Írt a Kati...

II. asszony: A Katinka?! Na ne mondd! És mit írt az aranyos Katinka?

III. asszony: Jaj, gyerekek, ha elgondolom! Negyven éves férfi és a mi Ketink... Milyen jóllakott lehet a mi Katikánk most...

IV. asszony: Rossz a szórend, aranyom. Negyven jóllakott férfi és az egyetlen éves Katinka!

Nevetés.

V. asszony: Olvasd, olvasd, olvasd már, aranyom!

I. asszony: Csöndet kérek, gyerekek, kellő áhítatot. Következik Katinka édesbús regénye. Címe: az éves hajó.

III. asszony (izgatottan): Képzelem, mekkora étvágya van!

IV. asszony: Gondolod aranyom, hogy a hajónak?

II. asszony: Eh! A hajó vasból van.

IV. asszony (nevetve): Ki tudja, édesem, talán a mi Katinkánk is...

I. asszony: Csöndet kérek, gyerekek! Olvassam, vagy ne olvassam?

II. asszony: Csupa fül vagyunk!

I. asszony: Akkor olvasom. (Olvas-sa:) Süt a hold, Maricám édes, és ragyognak a csillagok.

II. asszony: Ne is folytasd! A Katinka hazudik!

V. asszony: Hazudik? Honnan tudod, aranyom, hogy hazudik?

II. asszony: Ha süt a hold és ragyognak a csillagok, akkor éjszaka van. Ha éjszaka van, és Katinkának ideje van levelet írni, akkor Katinkának nincsen miről írnia! Ha mégis ír, akkor hazudik. No, mit szóltok a logikámhoz?

Nevetés.

III. asszony: Ne bántsátok Katin-kát! Lehet, hogy abban a vad országban nappal is ragyognak a csillagok. Annyi mindent kitalálnak manapság.

I. asszony (szigorúan): Olvassam, vagy ne olvassam?

Hangok: Olvasd! Olvasd már! Ne zavarjátok!

I. asszony: Akkor olvasom. (Olvas-sa:) A messzi szárazföld felől cso-

dálatosan varázsos illatokat hoz a hajóra a nyári szellő. Dragan, a drága gyermek, most ment ki a kabinból, szomorúan, csaknem sírva.

III. asszony: Jaj! Meglátta Katinát kombinében!

I. asszony: Csönd, vagy nem olvasok! Ő bejött ijedten, suttyó legényke, alig huszonnyolc éves. Dragan, mondtam neki szigorúan, maga csaknem a fiam lehetne...

V. asszony: Nézd csak, édes, nem unokámat írt véletlenül a Katinka?

Nevetés.

I. asszony (ő is nevet): Gyerekek, ha nem hallgattok, abbahagyom... (Olvas.) Csak nézett rám a kis legény, a szememet, ami, hiszen tudjátok, nem azért mondom, de egészen fiatalos, és a hajamat...

II. asszony: Ami, nem azért mondom, de egészen festett...

I. asszony: Csönd legyen, te kis rosszmájú! Olvasom tovább... És akkor arra gondoltam, hogy minek ez a gyerek nekem ezen a nagy hajón, amelyen... hogy is mondjam csak... hiszen egyetlen nő vagyok ezen az óriás hajón, és itt van, például, a kapitány... de nem is mesélem el, gyerekek, majd otthon, szóval, ha hazatérek, meg az első tisztet, aztán a főgépészt is, meg a fedélzetmestert, meg az aranyos kis kadétot, tizennyolc éves a drága, csak legalább te itt volnál velem, drága Gizám, egy életre való... szóval mit meséljek neked, ma este már kulcsra zártam a kabinomat, éntőlem kopogtathatnak, én alszom, én pihenek, én (szinte sikoltva:) nagyon-nagyon jól érzem magamat, gyerekek, ezen a szép hajón, és úgy ragyognak a csillagok...

Csönd.

II. asszony: Ha elgondolom... de hiszen ez borzasztó volna!

IV. asszony: Mire gondolsz, édesem?

II. asszony: Gyerekek! Én megpukkadok! Hátha mégis igaz, amit ír?!
Közzene.

V. jelenet

A hajón. Halkan döbognak a gépek.

I. tiszt (súlyosan): Nem írok neki. Nem.

Tešo: Nem írsz neki, jó, ezt már két hete hallom. És miért nem írsz neki?

I. tiszt (nem haraggal): Mert megcsal. Mit írjon egy férfi az asszonynak, aki megcsalja? Csöngtet a postás. Kijön az asszony, pongyolában persze, kék-arany virágos pongyolában, Ceylonban vettem neki. A haja zilált, a szeme ragyog. Levél jött Indiából, mondja a postás. Köszönöm, így az asszony, talán borraivalót is ad a postásnak, húsz dinárt, ötvenet, mit tudom én. Aztán beviszi a levelet a szobába. Kétszobás lakásom van, ebédlő-háló, mi nem akartunk kombinált szobát, közös ágy, kétszemélyes, kínai selyemterítő van rajta, tavaly vittem haza. Most nincsen az ágyon a terítő (lassan indulatba jön), a barátom van az ágyon, a jóbarátom, a háziorvosunk. Nézd csak, kedves, mondja a feleségem, levelet kaptam tőle.

Tešo: De hát honnan tudod?

I. tiszt (nem erre felel): Leül az ágy szélére és olvassa: Egyetlenem! (Nehézzen beszél, lassan, szinte zihálva:) Egyetlenem, ezt én írom neki, rettenetesekek ezek az éjszakák nélküled. Csak állok a parancsnoki hídon, csak nézem a vizet, sokszínű a víz, mint a szemed, most éppen olyan, mint a szemed éjszaka, sötét, csillogó. És forró a levegő, mint a tested, és én belenézek a látszóba, és téged látlak, vajon látsz te engem, egyetlenem? És ő olvassa, olvassa ezt az én levelemet (kitörve:) a doktor úrnak, a barátomnak, a barátunknak, (végső fokozással:) a barátjának!

Tešo: Chief, te beteg vagy! Miért csalna meg az asszony, hiszen fiatal házások vagytok!

I. tiszt (lecsillapodva): Éppen azért csal meg, mert fiatal. Azért csal meg, mert én is megcsalom.

Tešo: Hát tudja, hogy...

I. tiszt (közbeváá): Azt tudja, hogy én is fiatal vagyok. Azt is tudja, hogy férfi vagyok. Mint ahogy én is tudom, hogy ő nő. Asszony. Én tettem azzá, hát tudom. Én a barátomat is ismerem, eleget jártunk együtt legénykorunkban. Bolondok volnának, ha nem tennék. Szép, egészséges, fiatal asszony, és a férje hónapokra, hosszú-hosszú hónapokra magára hagyja. Ha hazaérünk megölöm.

Tešo (kiáltva-tiltakozva): Nikola!

I. tiszt (csöndesen, öngúnyjal): Hallgass! Mindig meg szoktam ölni, amikor hazaérek. Két éve vagyunk házások, kétszer voltam otthon, kétszer

öltöm már meg. Évenként egyszer, egy hónapig az enyém. (*Nagyon csöndesen:*) Tizenegy hónapon át a bordély az enyém. Én vagyok a szépfiú, az ötdolláros szépfiú. Ismernek ám engemet, Tešo, Bombayban, Hongkongban, Sanghaiban, Japánban. Minden utcalány. Hát miért ne volna a feleségem is...

Tešo: Ki ne mondd, Nikola, megbánod!

I. tiszt: Van egy selyempárnánk, azt Japánból vittem haza, mi otthon... hiszen tudod, minden házaspárnak külön szerelmi nyelve van, azt a párnát mennyországnak hívjuk odahaza. Amikor hazaérek, ő van az ágyon, a mennyország. És a barátom? Vajon a barátom? (*kiáltva:*) Ő is mennyország?! Edo! Edo! Edo!

Edo (*megjelenik*): Tudom már, Chiefe! Dupla-szerelmi-whisky!

Közzene.

VI. jelenet

A parancsnoki híd.

Madame: Barba! Mi ez itt?

Barba: Ez a hajó szeme, asszonyom, a radar. Viharban vagy éjszakánként, amikor tíz méterre se látna az ember, itt a híd, csak belenéz a masinába, és pontosan látja, ami előtte van, hajót, szirtet, vagy akár a szárazföldet is.

Madame: A hajó szeme! Milyen érdekes!

Barba: Nézzen bele, asszonyom. A távolságot is jelzi... Nos, mit lát?

Madame: A hajó szeme... ugye, magának szürke szeme van, Barba? Persze, szürke szeme van! A legérdekesebb férfiszem!

Barba: A radarban látja a szememet, asszonyom?

Madame: Ha férfinak születtem volna, hajóskapitánynak megyek. Az gyönyörű lehet, hajóskapitány... Napról napra, hétről hétre új világok, más emberek, más asszonyok... Sokszor volt már szerelmes, Barba?

Barba (*kis zavarral*): Istenem, ötven éves vagyok már. A fiam az egyetlen, és a lányom... nos, hiszen már nagypapa vagyok.

Madame: Ötven év! A legszebb férfikor! Még fiatal, de már nem a kamasz hevesége, a férfi biztonsága

már. A férfi tudása, tapasztalata, ereje. És kapitány! Hajóskapitány! A királya ennek a nagy hajónak! És a kezében van a hajó embereinek élete! (*Puhán.*) Az én életem is a maga kezében van, kapitány.

Barba: Lényegében ez a radar sem boszorkányság, asszonyom. Csak egy erős fényimpulzust kell bocsátani arra a tárgyra, amelynek távolságát mérni akarjuk, és megmérni, hogy mennyi idő múlik a fényimpulzus kibocsátása és a között a pillanat között, míg az a vizsgálandó tárgyról visszaverődve hozzánk érkezik. Érti már, asszonyom?

Madame: Hónapokig igazi fény nélkül ezen a csúf hajón. Hogyan bírja, Barba?

Barba: Nekem itt feladataim vannak asszonyom. Aztán jó könyveim, jó barátaim is. Van egy gramofonom, jó lemezekkel, mert a rádió csaknem használhatatlan a hajón.

Madame: Igen, igen, de hát a férfi...

Barba: Ez férfimesterség, asszonyom. De maga azt mondta, hogy szeretné megismerni a radart. Ez a fényérzékeny készülék...

Madame: Tudja, kapitány, nekem olyan furcsa, hogy egyedül vagyok ezen a hajón, egyetlen asszony.

Barba: Talán panasza van az embe-reimre? Kellemetlenkednek?

Madame: Ó! Dehogys panaszkodnám. A maga emberei, hát hiszen férfiak, mit tudják ők, hogy egy fürdőszobához szokott asszony... nos, hiszen ért engem, kapitány. Este bemegyek a kabinomba, kulcsra zárom az ajtót, és az ajtó erős. Dehogys panaszkodom! (*Kacéran:*) Hiszen érzem az éhes tekinteteket... tudja, ez még jól is esik egy asszonnak... nem tagadom, én is az vagyok, asszony vagyok. Néha úgy érzem, hogy langyos eső ver állandóan, a bőröm bizserog... (*nevet*) de hát dehogys! Nem mindegy az egy magamfajta asszonnak, hogy János vagy Péter. És nem szeretem a fiatalokat, Barba, sose szerettem. Egy széles vállú, erős, ápolt, középkorú férfi... (*Sóhaj.*) Mindig szerettem a szürke szemű férfiakat. A férjem is az volt, szürke szemű. (*Más hangon, könnyedén:*) Az éjszakák oly forróak erre felé. Nem találja, Barba?

Barba: Igen. Az Indiai-óceánon járunk.

Madame: A kabinban is meleg van, nagyon meleg. Amikor bemegyek, azonnal a tuss alá állok, és nem is ve-

vesz magamra semmit. Úgy fekszem a diványon (*ideges nevetéssel*) anyaszült meztelenül. Persze, most azt gondolja, öregasszony, hadd feküdjön. Talán, talán nem is vagyok olyan öreg... És a testem... (*Idegesen nevet.*) De miket is beszélek, Barba! Látja, szinte szégyellem magam, de ne értsen félre, nem mindenkivel tudok így, ilyen őszintén beszélgetni. Nem is értem, de magát olyan közelállónak érzem magamhoz... a barátomnak... hogy is mondjam csak... Ha maga kopogtatna, Barba...

Barba: Jaj! A kopogtatás! A rádiós-tiszthez kell mennem, asszonyom. Bocsánat...

Közzene.

VII. jelenet

A fedélzeten, este.

I. tengerész: A mi asszonyaink Dalmáciában, mindig feketében járnak. Szigorú, csöndes, kopott feketében Magasak és soványak a mi asszonyaink, és kérges a kezük.

II. tengerész: Dalmáciában sok a nap és sok a kő. Tenyérnyi termő parcelláinkat a nap kiszikkasztja, a szél elviszi. Látta-e már, hogy kőkerítést emelünk apró földcseckéink köré, hogy el ne pusztítsák a nagy szelek?

Péter: Láttam.

I. tengerész: Maguknál fehér kenyér terem, a szép Vajdaságban. Jó lehet az nagyon, amikor mindig friss, puha, illatos fehér kenyeret eszik az ember. A friss kenyér olyan, mint a csók.

III. tengerész: Itt, a hajón, mi is fehér kenyeret eszünk.

I. tengerész: A mi asszonyaink sohasem esznek fehér kenyeret.

Szünet.

II. tengerész: Járják a hegyoldalt a mi asszonyaink, a vérükkel öntözik az olajfák tövét. Majd meglátja, ha hazaérünk, jönnek elénk a magas, szikár, fekete asszonyok. Sok-sok ránc az arcukon, talán mosolyának vélné. A szemük nem mosolyog.

III. tengerész: Pedig milyen szépek a mi lányaink!

I. tengerész: Hazajön a férfi, egyszer egy esztendőben. Három hét, négy

hét, és az asszony megint magára marad. A viskó, a petróleumlámpa, a húsz-harminc olajfa, a picinyke föld, a sok gyerek. A férfi világot látott, kinyílt a szeme. A mi fekete asszonyaink még hisznek a tenger ördögében.

III. tengerész: Szép, fehér lelkük van a mi asszonyainknak, de a fekete ruha eltakarja.

II. tengerész: Egyszer ölelni, egyszer szülni, mindig dolgozni, ez az esztendő.

I. tengerész: Nézze ezt a levelet. A kisfiam írta, az én asszonyom nem tud írni. „Kívánom, hogy ezen pár sor írásom jó egészséggben találjon. Mink egészségesek vagyunk. Gyere már haza, apjuk.”

Szünet.

Madame (*jön, élénken*): Mi az? Mi az? Titkos konspiráció? Biztosan asszonyokról beszélnek, ugye? Ó! Ezek a férfiak!

Közzene.

VIII. jelenet

I. tiszt: Jó reggelt! Mi a reggeli, Edo?

Edo: Kávét, vaj, tojás. Hogyan parancsolja a tojást?

I. tiszt: Tükörtojást hozzon, Edo... Vagy nem. Rántottát.

Tešo: Fáradtnak látszol, Nikola.

I. tiszt: Szolgálatból jövök. Hja, ez a hajóstiszt élete. Hajnali négytől nyolcig szolgálat, reggeli, délig alszik, ha tud, ebéd, utána alszik, ha tud, délután négytől nyolcig szolgálat, kártyaparti veletek, iszunk, alszom ha tudok... Én nem tudok.

Péter: De hát miért vagy ennyire ideges?

Edo: Sört parancsol a rántottához, vagy bort?

I. tiszt: Sört hozzon, Edo. Vagy bort. Vagy amit akar. Az elvtársaknak pedig... Mit isztok, fiúk?

Tešo: Ugyan...

I. tiszt: Ugyan hozzon két šljivát az elvtárs uraknak. Jó az a šljiva, hazai íze van. Tudja mit, Edo! Nekem is hozzon!

Edo: A bort visszavigyem?

I. tiszt: Vigye vissza. Vagy, tudja mit, hagyja itt. A bornak is hazai íze van.

Péter: Írtál az asszonynak, Nikola?

I. tiszt: A hajóstiszt elindul, kis csömörrel az idegeiben. Megy-megy a hajó, és elmúlik a csömör. Egyre szebbé válik az otthon. Ahogy nő a messzeség, az asszony is egyre szebb, a csókja egyre forróbb, és a szeme, a titokzatos, szép szeme egyre mélyebb. És akkor arra gondol a hajóstiszt, hogy ha majd egyszer ismét haz érkezik, másképpen lesz. A tenyerén hordja majd azt a drága asszonyt, és ő is, az asszony is... Hogy egyetlen és végtelen ölelkezés lesz a három vagy négy hét. Hogy zöldbe öltözködnek a fák akkor, és csupa virág nyílik az úton, a ház előtt, a kertben. Mozi után, vagy színház után, úgy imbolyognak majd hazafelé a sötét rijekai utcákon, karonfogva, szorosan egymás mellett, mint két szerelmes diák, mint valamikor, amikor csillagokat ígértek egymásnak, ragyogó, sosevolt csillagokat.

Tešo: No, és miért nem?

I. tiszt: Így múlik el az első nap, a második, a harmadik. Nagyon szeretsz? Nagyon szeretlek! Örökké szeretsz? Örökké szeretlek! Sohasem csalsz meg? Sohasem csallak meg! Negyedik, ötödik, hatodik nap. Mintha kozmás volna a bableves. Aztán, mintha minden kozmássá válnék. A szoba, a bútor, az ágy, az erkély, a virágok, a csillagok, minden-minden. Menjünk valahová... Pihenni akarok... Te mindig ilyen vagy... Egész évben egyedül vagyok, és amikor hazajössz, akkor, hát akkor is úgy élek, mint egy mormota? A csók is kozmás. — Apa, mikor indulsz már — kérdezi a kisfiam —, japán puskát akarok, tudod, olyant, ami világít is. És én mennék, mennék, mennék már. És már iszom, és már ideges vagyok, és bocsáss meg, kedvesem, meg kell nézнем a hajókat a kikötőben, és rohanok ki a partra, és nézem az induló hajókat... Mennek, mennek, mennek! Vár az édes, a szépséges, a csodálatos tenger. És elindul a hajóstiszt, egy kis csömörrel az idegeiben...

Kis csönd.

Péter: Írtál az asszonynak, Nikola?

I. tiszt: Edo! Három Őljivovicát. Hozzon négyet, magának is van otthona, van felesége. Négy gyereke van, Edo, ugye? Az négy szabadság. Négy: no, megjöttem; asszony (Négy: no, elme-

gyek, asszony! (Más hangon:) Nem írtam.

Tešo: És ő? A feleséged?

I. tiszt: Ír. Ott vannak a levelei az asztalomon. Nem bontottam fel.

Péter: De Nikola!

I. tiszt (nagyon fáradtan): Hátha az van a levélben, hogy elég volt... Hogy bolond vagyok. (Majdnem zokogva.) Hogy nagyon-nagyon bolond vagyok...

Közzene.

IX. jelenet

Madame: Még két hét a világ, és én megérkeztem.

Tešo: És mi kezét csókolunk szépen, meghajlunk és továbbmegyünk.

Madame: Tudom, maguk nevetnek rajtam.

Péter: Mi már nem nevetünk. Eleinte mindenen neveltünk. Hogy a hajó nagy, de a tenger még nagyobb. Hogy a Barba csak a parancsnoki hídon kapitány, itt az étteremben meg leül közénk és azt mondja: ej, fiúk, egy jó nő be jó volna! Aztán azon is neveltünk, hogy Beirut olyan fényes és Lattakia olyan sötét. Aztán Edón is neveltünk, hogy négy gyereke van és sose alszik. Magán is neveltünk, Katinka. Magunkon is neveltünk, hogy a világot akarjuk megismerni, és önmagunkat sem ismerjük. Szép, szép egy ilyen hosszú utazás. A gyönyörű tenger. Reggel a gyönyörű tenger. Dél előtt a gyönyörű tenger. Délben-délután-este, mindig csak a gyönyörű tenger. Most már ritkábban nevetünk.

Madame: Egy ilyen magamfajta asszony mindig egyedül van.

Tešo: Egy ilyen magunkfajta férfi is mindig egyedül van.

Madame: Egyszer, otthon, észrevettem, hogy öregszem. Borzalmas érzés, nem is tudom, hogyan kezdődik. Tegnap még csillogott a szemem a tükörben, ma mintha sokkal fáradtabb volna. Aztán, ahogy ránéznek egy asszonyra a férfiak. Tegnap mintha még nagyon kívántak volna... Ne higgyék, nem feküdtem én le mindenkiel, de örültem, hogy kívánnak. Az olyan jó érzés, hogy kívánják az asszonyt, ezt maguk nem is érthetik.

Péter: Talán. De kívánni is jó, azt érezzük. Aztán, hát egyre kevesebbet

kíván a férfiember is. Egy jó vacsorát még, aztán már azt sem. Nem tud aludni utána. Amíg kívánni tud az ember, addig fiatal.

M a d a m e : Amíg kívánják az asszonyt, addig fiatalok. Az asszony a férfinak öltözködik, a férfinak jár az utcán, a férfinak ül le a kávéház ablakában, és ha kezébe vesz egy könyvet, vagy az újságot, azt is a férfinak teszi. És amikor már érzi, hogy mindegy, ha jár, ha ül, ha áll, ha olvas, hogy csak önmagának csinálja, hogy már önmagának sem csinálja...

T e š o : Az én feleségem sokkal idősebb mint én. Részezes, ostoba fráter voltam, aztán nagyon beteg is. A kórházban a feleségem ápolott, ápolónő volt akkor. Kölyök voltam, amikor anyám meghalt, anyát kerestem. És most mindennap írom a feleségemnek, hogy egyedül vagyok, nincsen anyám már megint... Ezt nem is írom, mert akkor sírna... Nem akar anyám lenni most már, az csak a kórházban volt.

M a d a m e : Nem lehet a tükröket összetörni, az a baj. A férfiszem is tükör, nem lehet összetörni. És akkor jött a nagy lehetőség otthagyni Beogradot, a kávéházat, a barátnőket. A barátnő szeme is tükör: kegyetlen, éles, rettenetesen éles tükör. Az én nagy lehetőségem ez az állás volt, ez a messiás állás Ceylonban. Ott mindig süt a nap, azt mondják...

P é t e r : Azt is mondják, hogy Ceylon a világ virágoskertje.

M a d a m e : Igen, azt is mondják. És akkor az öregasszony, aki nem akart megöregedni... hát melyik asszony akar?... hajóra szállt. Talán Ceylonban nincsen tükör, talán másmilyen. Én tudom, hogy maguk kinevettek.

T e š o : Már nem nevetünk.

M a d a m e : Éjszakánként, a kabinban, odaállok a tükör elé és azt kérdezem: nagymama, mit akarsz te ezektől a gyerekektől? De nem akarok nagymama lenni, de nem tudok nagymama lenni, az nagyon nehéz, nem is rajtam múlik, hiszen tudom, és mégsem.

P é t e r : A férfi más. A férfi nem áll tükör elé. Minek is, hiszen ahhoz nem kell tükör. Azt hiszi, hogy a férfi könnyen öregszik? Van egy nagy magyar költő, aki azt írta, hogy aki a helyünkre áll majd, a fiatal, ha tud is asszonyt lenni, nem tudja megölelni. Nem tehetek róla, sokszor magam is így kívánom. A korszón, ha nevető szemű fiatalokat látok. Az esti utcán,

ha összebújva andalognak. Gyűlölöm a szépasszonyokat, mert másoké, és szégyellem egyben, hogy gyűlölöm őket. És gyűlölöm a fiatalokat, hogy jönnek és csókolnak, amikor én már nem csókolok. Gyűlölöm őket, és nagyon-nagyon szégyellem, hogy gyűlölöm őket. Akkor iszom.

M a d a m e : Maguknak könnyű. Maguk isznak.

T e š o : Nekünk könnyű. Mi iszunk, nagyon iszunk, sokat iszunk. Aztán hányunk. A ploői lépcsők előtt Péter fogta a fejemet és Dragan. Akkor azért ittam, mert arra gondoltam este, hogy a feleségem az anyám.

P é t e r : Másnap az én fejemet fogta Tešo a ploői lépcsők előtt. Akkor azért ittam, mert arra gondoltam este, hogy saját magam apja vagyok már, vagy a nagyapja.

M a d a m e : Maguknak könnyű. De mit csináljon egy öregedő asszony, aki nem tud megöregedni? Akar, hiszen akar, és mégsem tud. Az észével akar és az álmaival nem tud. Maguk berúgnak, tántorognak és ökleldeznek és boldogok; és csak nevetnek akik látják: férfi, hát iszik. És az asszony? Mit csináljon az asszony, aki már nem asszony, mert nem kell?

T e š o : Van az életben...

M a d a m e (szinte sikoltva): Ne okoskodjon, Tešo, ne hazudjon! Nincsen az életben, csak a fiatalság!

P é t e r : A munka, néha fiatalít.

M a d a m e (nagyon fáradtan): Én szakácsnőnek megyek Ceylonba.

Közzene.

X. jelenet

Közjáték.

M a r g i t : Jó napot, doktorka!

D o k t o r : Jó napot, szépasszony. Erre jártam, hát benéztem. Mit ír a számár?

M a r g i t : A számár nem ír. A hajózási irodában azt mondják, hogy Ceylon felé járnak már. A számár ilyenkor mindig krízisben van és nem ír. Azt hiszi, megcsalom.

D o k t o r : Ejnye, az a Nikola! No, és kivel csálja meg, szépasszony?

M a r g i t : Például magával. Maga a legjobb barátja, iskolatársa, egyetlen bizalmasa. Hát persze, hogy magával csalom meg. Ő most iszik, nem ír, iszik és nem ír. Amellett végzi a dol-

- gát. Azt mondják az irodában, hogy a legképzettebb, a legpontosabb hajóstiszt.
- Doktor: És mit mond maga?
- Margit (*könnýű sóhajjal*): Mit mondjon egy hajós felesége? Évenként egyszer vagyok asszony, három hétig, négyig. Iszik valamit?
- Doktor: Egy konyakot talán. De három hétig boldog legalább...
- Margit: Befut a hajó, és én rohanok a kikötőbe a többi asszonnal. Átgázolok a rendőrökön, a vámtiszteken, a hajózási iroda igazgatóján... Ott áll Nikola. Milyen sápadt. És akkor fogjuk egymás kezét, és belenézünk egymás szemébe.
- Doktor: Minden esztendőben három hét nász... Gyönyörű!
- Margit (*lelkese des nélkül*): Gyönyörű. Harmadnap reggel Nikola mélyen belenéz a szemembe, és nevetve mondja: ugye, nem csaltál meg?
- Doktor: És maga?
- Margit: Én megcsókolom, és ő nevet. Negyednap még mindig nevet, és újra kérdezi. Ötödnap kissé idege-sebb a nevetése. Két hét után történik, hogy megüt először.
- Doktor: Megüti?! És maga?!
- Margit: És sírok. És ő is sír aztán. Nagyon sír. Zihálva, zokogva. És bocsánatot kér, és én megbocsátok. Aztán megüt másnap is. És elmegy, azt mondja, a hajózási vállalathoz megy. Hazajön késő éjszaka, részeg, és sír.
- Doktor: Másnap reggel ismét megüti?
- Margit: Nem, többé nem üt meg. Csak ül az ablak előtt, és nézi az utcát. Készül az útra. Néha rámnéz. Mintha szólni akarna, de nem szól. Ivás után sokáig fáj a feje, tudja, egyszer leesett az árbocrúdról, kórházban is volt, azóta. Utolsó nap csak üldögélünk egymás mellett és hallgatunk. Aztán kikísérem a kikötőbe. Én lent maradok a parton, ő felmegy a hajóra, a korlát mellé áll és néz. Azt akarja mondani, tudom, bocsás-sak meg, szeressem és várjam. Azt akarom mondani neki, hogy megbocsátok, szeretem és várom. De egyikünk sem szól semmit. Rettentes hangja van a hajókürtnek, doktor, maga csak hallja, de nem érzi. Én csak érzem, és nem hallom. Egyszer csak elrohan a korlát mellől, első tiszt, neki dolga van a parancsnoki hídon. A hajó egyre kisebb, mi asszonyok a parton, mi is egyre kisebbek vagyunk. Kicsi, kicsi, kicsi tengerészasszonyok. És elindulunk hazafelé sírni és várni. És írni. Én mindennap írok neki eleinte, aztán minden héten. Azt végig, és minden héten írok, amíg csak haza nem érkezik, hogy megöleljen és megüssön.
- Doktor: De hiszen ez... És gondolja, hogy énram is féltékeny?
- Margit: Magára is, hiszen maga itthon maradt. Mindenkire féltékeny, aki itthon marad. Még a székre is, hogy nem ő ül benne, és az ágyra is. Valaki, tengerész, egyszer azt mesélte, hogy a kikötőkben kocsmákba jár és nőkhöz is. Meg hogy itt-ott feljönnek a hajóra az idegen asszonyok, és két-három napig a hajón maradnak. Akkor kezd újra írni, amikor ilyen kikötőből indul el a hajó. Akkor szégyelli magát, és akkor nagyon szeret.
- Doktor: És maga... fiatal, szép asszony, maga túri ezt, maga bírja ezt? Hát miért nem hagyja ott?! Hát miért nem válik?!
- Margit: (*nagyon egyszerűen*): Mert ez a tengerészasszony élete, és mert szeretem.

Közzene.

XI. jelenet

A hajón.

- Madame: Ez az utolsó esténk együtt. Holnap... holnap a hajó továbbmegy, és én itt maradok, ebben a különös, ebben a szép, ebben az idegen városban... Igyanak az urak... Dragan, igyon... maga is, Nikola, Péter, Tešo, Barba... Igyanak. Ezt a néhány pohár italt egy öregasszony kínálja maguknak, aki... (*sóhaj*) aki hát itt marad hazai ételeket főzni, azért hívtak. Jó bablevest, szármát, podvarakot... Igyanak az urak, a szép újtjukra...
- Tešo: Egészségére, Katinka!
- Barba: És ne haragudjék ránk...
- Madame: Olyan fiatal volt a tenger, amikor elindultunk. Tavasz volt, hát persze hogy fiatal a tenger is tavasz-szal. No, persze, a tavasz...
- Péter: Látja, ez a Ceylon magát virágos ruhában fogadja. Itt mindig tavasz van, Katinka.
- Madame: Itt most már mindig ősz van, Péter. Érdekes, erre nem is gondoltam... Ennyi virág, pompás fiatal

virágok, pedig ős van már, késő ős. És tudom, tél lesz, és akkor is csupa virág, illatozó, káprázatosan szép virágok lesznek akkor is. Virágok között fogok végképp megöregedni, ugye furcsa.

I. tiszt: Én igazán sajnálnám, ha megbántottam volna, Katinka.

M a d a m e: Engem senki sem bántott. Én bántottam magukat. Szép ez a virágos Colombo. Tulajdonképpen ez jár nekem, hiszen még a halottaknak is jár virág. Tudják, máris örülnök neki. Csak odaállok a tűzhely mellé, főzöm az ebédet, és ki-kínézetek a virágos kertre. Mondják csak, hiszen maguk hajósok, merre van Nyugat?

B a r b a: Visszafelé, Katinka, mindig csak visszafelé.

M a d a m e: Majd veszek magamnak egy iránytűt, hogy tudjam, merre a legszebbek a virágok itt, ezen a gyönyörűsége szigeten... Tudom, hiszen tudom, arrafelé a legszebbek. De miért nem isznak az urak? Ki-ki a feleségére, a szeretőjére, és egy nagyon kicsit miattam is igyanak. Nagyon szép út volt, igazán köszönöm... nagyon-nagyon köszönöm... (*sírva fakad*) gyönyörű út volt... köszönöm...

D r a g a n: Neveletlen voltam, ne haragudjon...

M a d a m e: Ó! Én voltam neveletlen. És bocsásson meg, Barba. A viszontlátásra.

B a r b a: A viszontlátásra, Katinka

M a d a m e: Nikola, maga is bocsásson meg. A viszontlátásra.

I. tiszt: A viszontlátásra, Katinka!

M a d a m e: Mindenki bocsásson meg. És maga, Péter, tudja mit? Öregedjünk meg békével, és hát... hát virágosan, azért is! Jó volt nekem tudni, hogy maga is öregszik, és magának is nehéz. Jó utat, tengerészek! Jó utat, fiatalság!

Búgva, mélyen, megszólal a hajókiért.

XII. jelenet

A hajón.

I. tengerész: Hús, hús, hús! Utálom a húst!

II. tengerész: És fehér kenyér, mindig csak fehér kenyér. Utálom a fehér kenyeret.

III. tengerész: Otthon babot eszik az asszony, meg a gyerekek. És egy karéj fekete kenyeret hozzá, vagy málét.

I. tengerész: Úgy ennék már egy kis málét. Sárgát, szárazat, keményet.

II. tengerész: Ma palacsinta is lesz, azt mondta a szakács.

III. tengerész: A múlt héten is volt. Akkor, tudom, hogy bolond vagyok, mégis belecsonagoltam a friss palacsintát papírba, hogy majd hazaviszem a gyerekeknek. Persze, megpenészedett harmadnapra.

II. tengerész: Tartogattam még egy-két napig, aztán (*sóhajt*) hát mit tettem volna? Beledobtam a tengerbe

Kis csönd.

III. tengerész: Itt csuda jó illatú nők voltak, itt Hongkongban.

II. tengerész: Igen. Csupa parfüm volt az is...

I. tengerész: Otthon izzadságszaga van a feleségemnek. Mindig dolgozik. Utálom a parfümöt.

III. tengerész: Egész nap szellőztettem én is.

II. tengerész: Be utálatos a férfiember.

I. tengerész: Nem is utálatos. Csak férfi.

II. tengerész: Nem is tudom... és ha az asszony, odahaza, ugyanezt csinálná?

III. tengerész: Én agyonütném. Ő a gyerekeimnek az anyja.

I. tengerész: Mi meg apjuk vagyunk a gyerekeinknek. A fene tudja, hát én kiszaladtam a városba, és ruhát vettem az asszonynak.

II. tengerész: Én is. Én is vettem. Meg játékot a gyerekeknek. Tudjátok, az tavaly volt, viszem a ruhát az asszonynak, nézi, próbálgatja, aztán rámnévet, de csak amolyan félmosollyal. Apjuk... kérdezi, hát ez a bűnbánati ruha?

III. tengerész: És te? És te mit feltélt?

II. tengerész: Hát csak úgy morogtam valamit az orrom alatt, hogy ne butáskodj, asszony, micsoda bűnbánat?

I. tengerész: Nem buták, bizony, a mi tengerészasszonyaink!

Közzene.

XIII. jelenet

A hajón.

Tešo: Írtál a feleségednek, Nikola?

I. tiszt: Mit írtam volna? Hogy két éjszaka henteregtem egy utcalánnyal, azt írtam?

Tešo: Azt ő úgysem tudja, hacsak meg nem írod neki.

I. tiszt: Azt ő úgyis tudja, ha nem írom is meg neki. Ezek a buta tengerészlegények ilyenkor rohannak a városba, hogy ruhát, játékot vegyenek asszonyoknak, gyerekeknek. Bünbánati ruhát, bünbánati játékot. Mintha azzal tisztára mosnák magukat!

Péter: Hát te?

I. tiszt: Én? Hát én is kimentem a városba, és vettem ruhát meg játékokat. Szébbet és többet, mert hát több a fizetésem, és a nő is drágább volt, akivel aludtam.

Tešo: Csak azt nem értem, hogy miért nem írsz neki. Lassacskán megfordulunk.

I. tiszt: Edo! Edo!

Edo: Igenis, tudom már. Három bünbánatit.

Tešo: Négyet, Edo, magának is vannak bűnei. És íme, jön a Barba ötöt kérünk, ő is büns ember!

Barba: Várjon csak, Edo! Egy egész üveggel hozzon. Nagyon-nagyon büns ember vagyok én!

Péter: Barba, hát miért nem szól ennek a Nikolának! Nem akar írni, nem és nem. Szegény asszony csak várja a levelet, és hiába várja. Otthon leszünk nemsokára és mit mondsz majd akkor az asszonynak, Nikola? Nem szereted talán? Válni akarsz?

Tešo: Ötoldalas levelet írtam az öregasszonyoknak. Nálam ez jelenti a bünbánatot.

Péter: Barba, hát szóljon neki. Beszélje rá!

I. tiszt: Igyunk előbb, aztán majd mondok valamit. Egészségünkre!

Barba: És bocsássa meg az úr a vétkeinket.

Péter: Most pedig halljuk Nikolát!

I. tiszt: Hát hallgassátok. Tegnap este nekiültem, hogy levelet írjak. Anyukám, édes, egyetlenem... eddig még csak ment valahogy. Rágtam, rágtam a tollat, egy szemet sem aludtam egész éjszaka. Nem ment. Aztán szolgálatba mentem, aztán visszajöttem, és ismét nekiültem. Szerelmes, egyetlen asszonyom! Eddig szólt a levél, aztán megakadtam. Nem megy. És most már nem is írok.

Kis szünet.

Péter: Gonosz vagy, azt hiszem.

Tešo: Nem hittem volna rólad, Nikola.

I. tiszt: Nem tudok levelet írni, hiába. No, de még egy pohárral. Eljének az asszonyaink!

Péter: Nikola, ne játssz!

I. tiszt: Félredobtam a papirost, és bementem a rádióosztáshoz. Filip, mondtam neki, itt ez a sürgöny, százharmincöt szó, küldd el azonnal!

Tešo: (nagy-nagy örömmel): De hiszen akkor rendben van! Százharmincöt szó, az egy hosszú-hosszú levél! És mit írtál neki?

I. tiszt: (előbb csöndesen, majd egyre fokozva): Szeretlek! Szeretlek! Szeretlek! Szeretlek! Szeretlek! Szeretlek! Szeretlek! Szeretlek!...

A zene hangos, diadalmas indulóba kezd.

